

رقابت غیراصولی، تهدیدی جدی برای تشدید بحران آب

شاداب فرامرزی

گروه باغبانی، دانشگاه هرمزگان، بندرعباس

*نویسنده مسئول: faramarzi@hormozgan.ac.ir

چکیده

امروزه میزان تولید بالا، هدف اصلی تولیدکنندگان محصولات کشاورزی شده است، غافل از اینکه مفهوم کشاورزی پایدار و حفاظت از منابع طبیعی در نظر گرفته شود و متأسفانه این موضوع به دلیل کم آگاهی بیشتر تولیدکنندگان و عدم توجه به پیامدهای ناگوار زیست‌محیطی الگوهای کشت ناصحیح و غیر منطبق با شرایط حاکم شده بر اقلیم کشور سیر قهقه‌رایی پیدا کرده است، چنانچه شاهد کاهش و از بین رفتن بیش از اندازه منابع آبی و خاکی کشور شده‌ایم. البته این بحران نه تنها اثر مستقیم بر تولید محصولات کشاورزی داشته بلکه سبب بروز پدیده‌های مخرب زیست‌محیطی نظیر گردوغبار در بسیاری از استان‌های کشور شده است که علاوه بر سلامت انسان، سلامت گیاهان را نیز به شدت تهدید می‌کند. بنابراین لازم است مفهوم "تولید بیشتر در هکتار" و با هر قیمتی مورد نقد و بررسی قرار گیرد. در کشور ما که بیش از ۶۰٪ مساحت آن را مناطق خشک با میزان بارش سالانه کمتر از ۲۵۰ میلی‌متر تشکیل می‌دهد، لازم است در بخش کشاورزی مفهوم "میزان تولید بهینه در هکتار" به جای "میزان تولید بالا در هکتار" هدف اصلی قرار گیرد. چراکه میزان تولید بالا در واحد سطح برای کشورهای پرباران و به‌ویژه کشورهای با مساحت کم معنای منطقی پیدا می‌کند نه برای یک کشور پهناور و با منابع آبی محدود. لذا لازم است با ارتقا سطح آگاهی کشاورزان از خطراتی که پیش روست این بحران را به شکل صحیح و با هزینه کم مدیریت کرد. در این مقاله به بررسی وضعیت تولید در ایران که غیر منطبق با صیانت از منابع طبیعی کشور است یعنی کشت ارقام پر محصول و با نیاز آبی بالا با هدف "افزایش میزان عملکرد در هکتار" و نیز عدم رعایت الگوی کشت صحیح پرداخته شده است.

کلمات کلیدی: کشاورزی پایدار، میزان تولید، بحران آب، عملکرد محصول، الگوی کشت.